

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark

Høring av verneplan for skog

Forslag til opprettelse av Petersætra og Trestikledalen naturreservat i Sande og Svelvik kommuner

Eldre barskog i Trestikledalen

Foto: Fylkesmannen i Vestfold og Telemark

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark
Mai 2019

Innhold

1. Bakgrunn	3
2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern.....	3
3. Lovgrunnlag	3
4. Merkander til oppstartsmelding	4
5. Videre saksbehandling	7
6. Verneplanens omfang	7
7. Faktaark	8
8. Forslag til verneforskrift og vernekart.....	9

1. Bakgrunn

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark sender med dette forslag til opprettelse av Petersætra og Trestikledalen naturreservat i Sande og Svelvik kommuner til lokal og sentral høring.

Bakgrunnen for høringen er tilbud om frivillig vern av ca. 3400 dekar skog, som vi mottok den 09.5.2017, 31.1.2018 og 18.3.2019 av 6 private grunneiere og Sande Kommuneskoger og Svelvik Kommuneskoger.

Det ble gjennomført naturfaglige registreringer høsten 2018, som dokumenterer verdier som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven.

2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern

Meld. St. 14 (2015-2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 prosent av skogarealene i landet. Naturfaglige vurderinger som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Evaluering av norsk skogvern i 2016*», NINA rapport 1352/2017 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010.

Ved frivillig vern gir grunneierne fylkesmennene tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og naturfaglige registreringer utarbeider Fylkesmannen forslag til avgrensning og verneforskrift for områdene. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneiernes representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene, vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldlovens bestemmelser om opprettelse av naturreservater. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslaget likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

3. Lovgrunnlag

Området foreslås vernet som naturreservat i medhold av lov av 19. juni nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Formålet med det enkelte verneområdet må beskrives konkret og knyttes opp mot vilkårene som gjelder for den aktuelle vernekategori. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven.

Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldlovens § 37, som lyder slik:

- «Som naturreservat kan vernes områder som
- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
  - b) representerer en bestemt naturtype,
  - c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,

- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfoldet, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.»

4. Merknader til oppstartsmelding

Det ble meldt oppstart av planarbeidet den 21.3.2019 med uttalefrist 8.5.2019. Det kom inn følgende innspill til oppstartsmeldinga:

Svelvik kommune uttaler følgende: *Kommunen har ingen merknader til planlagt frivillig vern av Petersæter og Trestikledalen.*

Landbruksdirektoratet uttaler følgende: *Av høringsdokumentene må det tydelig framkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle området nyttes i landbruksammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene.*

Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

- o Skogsbilvei som er nødvendig for skogbruk på bakenforliggende arealer*
- o Traktorvei i forbindelse med jordbruk*
- o Støl/seterområde*
- o Beite*
- o Reindrift*

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må fylkesmannen vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring/vedlikehold av gjerder og sanketrær.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at Fylkesmannens landbruks- og reindriftsfaglig kompetanse involveres i

utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.

Bane NOR SF uttaler følgende: *Planområdet berører ikke jernbanens interesser og vi har derfor ingen merknader.*

Språkrådet uttaler følgende: *Vi har ingen merknader til navnevalget, men skrivemåten av de to navnene er ikke i samsvar med skrivemåten i Sentralt stedsnavnregister (SSR). Det første navnet har Petersætra som eneste godkjente skrivemåte, og de tilrår derfor denne skrivemåten. Det andre navnet er registrert i SSR med Trestikledalen som eneste godkjente skrivemåte, men det er gjort vedtak om skrivemåten Trestiklevanna for tjernet i sydenden av verneområdet. Vi ber derfor Kartverket, som får kopi av dette brevet, om å rydde opp i skrivemåtene Trestikel-/Trestikle- i SSR i samsvar med vedtaket slik at skrivemåten Trestikledalen kan legges inn og benyttes.*

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) uttaler følgende: *I følge kartdatabasen fra Norges geologiske undersøkelse (NGU) er det ikke registrert viktige mineralressurser innenfor verneområdet. Vi har derfor ingen merknad til forslag om opprettelse av Petersæter og Trestikledalen naturreservat.*

Om ny kunnskap i framtiden viser at det fins viktige forekomster av mineralske ressurser i verneområdet, må eventuelle uttak av disse forekomstene vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle ut i fra den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48.

Åtte frivillige organisasjoner (Berger Idrettslag, Sande Sportsklubb, Svelvik idrettsforening, Berger og Svelvik O-lag, Nesbygda Idrettsforening, Svelvikmarkas Venner, Røysjømarkas venner og Svelvik Idrettsråd) som benytter det foreslåtte verneområdet til idrett- og friluftsliv støtter forslaget om vern av Petersæter og Trestikledalen, men med de strenge reglene som gjelder i et naturreservat er det viktig at forskriftene tar hensyn til nåværende og fremtidig bruk av området til idrett- og friluftsliv. De har derfor flere innspill til utforming av forskriften.

Uttalelsen er såpass lang at den ligger i sin helhet som vedlegg til saken.

Knut Langeteig uttaler følgende: *Støtter Røysjømarkas venner 100%.*

Landbrukskontoret i Svelvik kommune uttaler følgende: *Etter en vurdering med tanke på eksisterende aktivitet når det gjelder friluftsliv og tilrettelegging for ulike tiltak som foregår i ikke nødvendigvis direkte i området, men passerer (for eksempel årlige terrengløp, som har start og stopp utenfor området). I tillegg har kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel intensjoner om å øke befolkningens aktivitet, gjennom blant annet tilrettelegging for skiløyper og traseer for å øke turlysten for store og små. Det legges jo vekt på det som ligger noe nærmere boligområder, men vi forutsetter at det kan utføres minimum litt tilrettelegging for generelt og tradisjonelt friluftsliv i verneområdet, selvsagt i tråd med verneforskrifter og avtaler med grunneiere.*

Med tanke på økologiske og biologiske kvaliteter som området representerer, støttes grunneierne i å ta vare på slike områder for fremtidige generasjoner.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) uttaler følgende: *Det går en regionalnettlinje gjennom det foreslåtte verneområdet. Denne tilhører Skagerak Nett. Skagerak Energi er på adresselisten, men vi ber om at også Skagerak Nett blir satt på høringslisten. Siden det er kun en liten andel av verneområdet som berøres av kraftlinjen, ber NVE om at vernegrensen vurderes flyttet slik at kraftlinjen går utenfor området. Dette forutsetter at det ikke er store verneverdier i denne delen av området. Uavhengig av om grensen flyttes ber vi om at standard betingelser knyttet til drift, vedlikehold og oppgradering av energi- og*

kraftanlegg inkluderes i forskriften. I § 4 (generelle unntak av vernereglene) ber vi om at følgende formulering blir inkludert for å ta hensyn til kraftlinjen:

- *Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.*

Forsvarsbygg uttaler følgende: Forsvarsbygg gir hørings svar til denne type saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.

Områdene berører ikke forsvarets eiendom eller særskilte arealbruksinteresser. Vi ber imidlertid om at unntaksbestemmelser for militær operativ virksomhet og unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy tas med i forskriftsteksten.

Fylkesmannens kommentarer til de innkomne merknadene

Landbruksdirektoratet ønsker informasjon om hvordan området nyttes i landbrukssammenheng og hvordan dette tas hensyn til i forskriften. Ferdsel gjennom området for skogbruk eller jordbruk på bakenforliggende arealer er ikke en aktuell problemstilling her. Området benyttes ikke til husdyrbeite i dag, men det er gjort unntak for dette i forslaget til forskrift, samt utsetting av saltsteiner og oppføring av gjerder etter søknad. Det er tatt inn standard bestemmelser for motorferdsel og uttransportering av syke og skadde bufe. Videre er det gjort unntak for vedlikehold/rydding av eksisterende veier og stier, og merking av ferdselsårer etter søknad.

Språkrådet viser til at Petersætra må brukes som navn på verneområdet og dette benyttes heretter. Dersom navnet Petersæter skal kunne brukes, må Fylkesmannen opprette navnesak i samråd med grunneierne, som sendes kartverket til endelig godkjenning.

De frivillige organisasjonene har felles innspill til utforming av forskriften i tråd med tidligere innspill til Trestikle naturreservat i Drammen kommune. Det gjelder turorientering, o-løp, turpostkasse, etablering og kjøring av skiløyper, etablering av nye stier og turveier, generelt vedlikehold av eksisterende stier og fying av bål med tørrkvist fra trær.

Som svar på dette vil vi påpeke at vernet ikke bør være til hinder for de nevnte arrangementene, men at det er ønskelig med en søknadspålykt slik at forvaltningsmyndigheten har mulighet til å stille enkle vilkår til gjennomføringen. I forslaget til forskrift står det at større arrangement er forbudt under § 3, samtidig er det åpnet for at det kan gis tillatelse til arrangementer i § 7. Det kan gis flerårige tillatelser dersom arrangementet ikke endrer seg i særlig grad.

Innspillet om å ta inn o-løp under 200 deltakere som unntak i § 4 i forskriften, ser vi behov for å vurdere nærmere. Turorientering med faste poster ser vi derimot som uproblematisk å ta inn som en egen unntaksbestemmelse.

Når det gjelder mulighet for etablering av nye stier og turveier, mener vi at det kan åpnes opp for dette etter vurdering. Det samme gjelder behov for oppgradering av eksisterende stier og turveier. Det vil være søknadspålyktige tiltak, jf. § 7 i verneforskriften.

Vi mangler oversikt over eksisterende skiløyper innenfor verneforslaget og ønsker en tilbakemelding om dette, slik at vi kan vurdere behovet for å ta inn bestemmelser om skiløyper og kjøring av løypene.

Siden området benyttes til friluftsliv vinterstid ønsker foreningene at det åpnes for å ta noe tørrkvist fra trær til ved, og ikke bare fra bakken, for fyring av bål. Bruk av bestemmelsen «tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved» for bålfyring er standard bestemmelse i verneforskrifter, og vi ønsker ikke i utgangspunktet å endre på denne bestemmelsen som vi mener er en rimelig avveining mellom bruks- og vernehensyn.

NVE kommenterer at det ligger en kraftlinje i søndre del av området. Siden kraftlinjen ligger helt i utkant av verneforslaget, er grensen noe justert slik at kraftlinja med ryddesone (11 meter) nå ligger utenfor foreslått vernegrense. Verneforskriften regulerer kun det som ligger innenfor verneforslaget, slik at det ikke kan tas inn bestemmelser om kraftlinjer så lenge denne ligger utenfor. Dersom det er behov for motorisert ferdsel gjennom verneområdet for tilstrekkelig ivaretagelse av kraftlinja, kan det eventuelt tas inn en bestemmelse om dette i forskriften. Skagerak Nett er satt på høringslisten som etterspurt.

Forsvarsbyggs nevnte bestemmelse tas inn i forskriften.

Øvrige uttalelser tas til etterretning.

5. Videre saksbehandling

Verneforslaget med beskrivelse av området, forslag til vernekart og verneforskrift er sendt ut på en felles sentral og lokal høring med frist for uttalelse innen **21. juli 2019**.

Formålet med høringa er å få fram opplysninger om interesser som kan bli berørt av vernet.

Etter høringa vil Fylkesmannen gå gjennom alle innkomne uttalelser, kommentere disse og utarbeide en tilråding om vern til Miljødirektoratet. Direktoratet vil etter dette lage en innstilling til Klima- og miljødepartementet. Vedtak om vern blir gjort av Kongen i statsråd (kgl.res).

6. Verneplanens omfang

Navn	Gnr./bnr. Sande	Gnr./bnr. Svelvik	Totalt areal	Verneverdi
Petersætra og Trestikledalen	95/4, 102/8 og 108/8	12/2, 12/10, 13/1, 14/2 og 14/10	Ca. 3125 dekar	Regional (**)

Naturfaglig registrering med beskrivelse av tilbudt område ligger på vår hjemmeside <https://www.fylkesmannen.no/vestfold-og-telemark>, under miljø og klima, ellers i Narin- databasen (lokalitetsdatabase for skogområder) med link: <http://borchbio.no/narin/?nid=6369>.

Forslaget til verneområdet er noe redusert i areal pga. mindre justeringer etter ønske fra grunneiere, samt flytting av grense pga. kraftlinje.

7. Faktaark

LOKALITET:	Petersætra og Trestikledalen
KOMMUNE:	Sande og Svelvik
FYLKE:	Vestfold
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	Ca. 3125 dekar
HØYDE OVER HAVET:	148- 335 meter
BERØRTE EIENDOMMER:	8

OMRÅDEBESKRIVELSE, VEGETASJON OG SKOGSTRUKTUR

Petersætra og Trestikledalen er et todelt område som ligger nord for Blindevannet i Sande og Svelvik kommuner. Området er ganske kupert med flere skogkledde topper opp mot 323 moh., med bekkedaler, myrpartier eller vann imellom. Noen små rasmarker og bergvegger forekommer. Eksposisjonen varierer, men øst- og vestvendte lisider dominerer.

Skogen består av furuskog på høyereliggende og skrinne arealer med bærlyng og røsslyng-blokkebærfuruskog, stedvis bestående av impediment. Overganger til grandominert bærlyngskog og særlig blåbærgranskog med et varierende innslag av furu, einer og bjørk. Mer løvdominerte arealer (mest bjørk) finnes i all hovedsak på lavereliggende flater og forekommer sparsomt i nordre del, ellers er skogen dominert av bartrær. I noen få sør- og vestvendte lisider finnes det partier med svak lågurtvegetasjon med arter som skogfiol, liljekonvall, kranskonvall, markjordbær og vårerteknapp. I slike partier kommer gjerne små forekomster av spisslønn, eik og hassel. Osp forekommer spredt og fåtallig i området.

Langs flere av bekkene og fuktdragene er vegetasjonen frodigere og noe rikere, med arter som sumphaukeskjegg, maigull, hvitbladtistel, mjødukt, sløke, skogstorkenebb, myrfiol og blåknapp. Her kommer det ofte inn rogn, selje, trollhegg, gråor, svartor og spisslønn.

VERNEINTERESSER

Granskogen er i store deler av området middels gammel eller gammel, med kun mindre arealer med ungskog/eldre hogstflater. Generelt er det en del dødved av gran i området og da særlig liggende ved, men også stedvis en del stående. Furskogen er i snitt middels gammel, men med enkelte partier av gammel furuskog og ellers med gamle trær stående imellom. Det er lite dødved av furu.

Det er avgrenset tre kjerneområder av naturtypen «gammel granskog» av viktig og lokalt viktig verdi. Innenfor disse områdene ble det funnet enkelte rødlistearter; svartsonekjuke (nært trua), eggegul kjuke (sårbar) og barlind (sårbar). Det er også registrert signalarter som drueskinn, duftskinn, stor ospeildkjuke, dvergspett og tretåspett.

Petersætra og Trestikledalen vurderes å oppnå høy verdi på urørthet og påvirkning, og middels verdi på gamle bartrær, størrelse, vegetasjons- og topografivariasjon og dødved mengde. På grunn av områdets store størrelse, beliggenhet i lavlandet på Østlandet og kun små arealer som innehar ungskog, er området vurdert som regionalt verneverdig (**). Området vil i middels grad bidra til inndekning av mangler i skogvernet (Framstad et al. 2017).

Området har leik av storfugl og vi må forvente at området som helhet er leveområde for rovfugl og spettefugl.

FORMÅL

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av eldre barskog og barblandingsskog i lavlandet, med de naturlig forekommende arter, naturtyper og økologiske prosesser. Området har forekomster av truede og sjeldne arter, og har særlig betydning for biologisk mangfold.

AVRENSNING

Området grenser mot eldre og yngre produktiv skog, myr, samt innsjø.

ANDRE INTERESSER

Området brukes til jakt og friluftsliv.

TEKNISKE INNGREP

Det er ingen kjente inngrep innenfor området, bortsett fra enkelte traktorveier og stier og to hytter.

PLANSTATUS

LNF-område.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Store deler av området er produktiv skog.

8. Forslag til verneforskrift og vernekart

Kommentarer til enkelte av bestemmelsene og vernekart:

Generelt gjelder at ingen må foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet, jf. § 2 i den foreslåtte verneforskriften. Det betyr at hogst, grøfting og andre fysiske inngrep er forbudt, mens friluftsliv og jakt er tillatt virksomhet. Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra bestemmelsene innenfor de rammer som settes av verneforskriften og naturmangfoldloven.

Veier, stier og ev. andre anlegg og innretninger som eksisterer på vernetidspunktet kan vedlikeholdes i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Av kjente anlegg og innretninger innenfor verneforslaget er det anlagte traktorveier, stier og to hytter.

Det går ikke beitedyr i området i dag og det er ikke oss kjent satt opp gjerder til dette. Framtidig behov for oppsetting av gjerder innenfor verneforslaget er søknadspliktig.

Det er åpnet opp for skånsom bålrensning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i forslaget til forskrift. Ved bålrensning er det viktig at det tas hensyn til at verken vegetasjon eller fjelloverflater skades, samtidig skal annet regelverk følges.

Veier og stier kan vedlikeholdes, ryddes, merkes, og holdes åpen for turgåing, sykling og hesteridning. Ridning med vogn er ikke tillatt på sti. Enkel rydding av kvist og fjerning av greiner og nedfall i veier og stier som hindrer ferdselen, kan gjøres uten søknad til Fylkesmannen. Vindfall som måtte bli liggende over veien kan kappes og legges til side, normalt vil dette bli gjort av grunneier eller Statens naturoppsyn.

Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt etter § 3 i forskriften. Men det kan søkes om dispensasjon, da kan forvaltningsmyndigheten vurdere dette i henhold til § 7. Det vil være en

konkret vurdering hva som defineres som et «større arrangement». For eksempel vil ikke tur med en skoleklasse defineres som et større arrangement.

Motorisert ferdsel er etter bestemmelsene forbudt. Det er noen generelle unntak etter § 6 og det kan gis dispensasjon etter bestemmelsene i § 7. I tillegg gjelder lov om motorferdsel i utmark, det vil si at kommunen og grunneier må gi tillatelse til motorferdsel på vanlig måte innenfor området.

Vernekart

Eksisterende traktorveier og stier som ligger i bakgrunnskartet er markert i forslaget til vernekart, samt hytter. Eventuelle manglende registreringer i kartet, vil kunne legges inn i samråd med grunneier, før tilrådning til Miljødirektoratet.

Forslag til verneforskrift og vernekart:

Forskrift om vern av Petersætra og Trestikledalen naturreservat i Sande og Svelvik kommuner i Vestfold fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima – og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av eldre barskog og barblandingsskog i lavlandet, med de naturlig forekommende arter, naturtyper og økologiske prosesser. Området har forekomster av truede og sjeldne arter, og har særlig betydning for biologisk mangfold.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle disse.

§ 2 Geografisk avgrensing

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr:

95/4, 102/8 og 108/8 i Sande kommune og 12/2, 12/10, 13/1, 14/2 og 14/10 i Svelvik kommune.

Naturreservatet dekker et areal på ca. 3125 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk .... datert Klima- og miljødepartementet....

De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Sande og Svelvik kommuner, hos Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Beiting.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- e) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- g) Vedlikehold av eksisterende traktorveier og stier, samt andre anlegg og innretninger, i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- h) Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- i) Turorientering med faste sesongposter.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende traktorveier og stier, er bruk av sykkel, hest og ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, og med traktor og ATV på eksisterende traktorveier inntegnet på vernekartet.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet til aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.

- c) Oppsetting av gjerder for beiting.
- d) Utsetting av saltsteiner.
- e) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- f) Merking av eksisterende traktorveier og stier.
- g) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- h) Etablering av nye stier og løyper.
- i) Oppgradering av eksisterende veier og stier.
- k) Nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 4 g, § 7 c, d, e, h og i.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den naturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Forslag til vernekart

